

MĚSÍČNÍK EU AKTUALIT

EU Office / Knowledge Centre | Listopad 2019 | 194



Předčasné volby v Británii

Odvětvový výhled: Co bude v příštím roce hýbat českou ekonomikou?

Energetika v ČR: Quo Vadis

Obsah

Události v EU:	Předčasné volby v Británii se budou konat 12. prosince	strana 2
Brusel Inside:	Integrovaný přístup k fondům EU: perspektivní způsob pro příští období	strana 5
Drobnohled:	Odvětvový výhled: Co bude v příštím roce hýbat českou ekonomikou?	strana 6
Hlavní téma:	Energetika v ČR: Quo Vadis	strana 7
EU Seriál:	ČR premiantem v přípravách na období 2021-2027	strana 11



EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny

+420 224 995 439, dnavratil@csas.cz

Petr Zahradník

+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

EU OFFICE / KNOWLEDGE CENTRE

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová

+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b

140 00 Praha 4

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Sledujte nás na Twitteru:



Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou

Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz



EURACTIV.cz

Milí čtenáři,

dalo by se říci, že události, které doprovázely konec letošního října, se stejně, jako tomu bylo před více než 100 lety, odehrávaly s vidinou nových a možná i lepších zítřků...

Dlouhodobě přetrvávající nejistou situaci okolo brexitu se sice stále nepodařilo finálně vyřešit - a Spojené království muselo požádat Unii o odklad termínu brexitu do konce ledna 2020 - britští poslanci však alespoň schválili uspořádání předčasných voleb, které by pat okolo brexitu mohly vyřešit. Volby se budou konat 12. prosince a dle aktuálních volebních preferencí (z 6. listopadu) mají konzervativci před labouristy náskok o 11 p. b. (37 % vs. 26 %). Britové se ve volbách musejí rozhodnout, zda chtějí co nejdříve brexit, nebo sérii odkladů a možná i opětovné referendum o brexitu.

Britové však nejsou sami, kdo „prošvihl“ termín. Evropská komise v novém složení pod vedením Ursuly von der Leyen měla začít pracovat už od 1. listopadu. Dosluhující Junckerův tým si tak své působení ještě o nějaký ten měsíc protáhne, stejně jako tomu bylo několikrát v minulosti. Dalším deadline, který zcela jistě nebude dodržen, je dosažení dohody v otázce víceletého finančního rámce pro období 2021-2027. Původně chtěl komisař pro rozpočet dosáhnout kompromisu do konce prosince - ten letošní to však nebude.

Jedním z posledních témat, kterým se Junckerova komise zabývala, byl vstup Chorvatska do schengenského prostoru. Ten nyní zahrnuje celkem 22 členských zemí EU a Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko. Vstup Chorvatska do Schengenu však ještě musejí jednomyslně schválit členské státy EU. V minulosti bylo proti přijetí například sousední Slovinsko. Dalším materiálem, který Komise koncem října zveřejnila, je zpráva o stavu českého vzdělávání. Její stěžejní body vám ve svém příspěvku shrnuje Pavlína Žáková ze Zastoupení Evropské komise v ČR.

Nové zítřky čekají zcela určitě kohezní politiku. Zlatou éru má totiž v ČR již za sebou. Pro její budoucnost a využívání v rámci regionů ČR má velmi zásadní význam probíhající diskuse o integrovaném územním přístupu. Ten vyžaduje zcela nový postoj k řešení projektů - je založen na vzájemné propojenosti a logické provázanosti projektů, kdy zdroje podpory přicházejí nejen z různých programů evropského rozpočtu, ale rovněž v různých formách. Více vám téma přiblíží kolega Petr Zahradník v rámci svého pravidelného příspěvku v rubrice Brusel Inside.

Budoucnosti se věnujeme také v rámci Drobnohledu, kdy vám kolega Radek Novák prozradí, jaký vývoj čeká jednotlivá odvětví české ekonomiky v následujících měsících.

Na stránkách hlavního tématu zůstaneme u jednoho z nejvýznamnějších odvětví každé ekonomiky - energetiky. Minulé vydání bylo zaměřeno na vývoj a trendy ve světě a v EU. Nyní jsme se zaměřili na vývoj v České republice. Jaká paliva se nejvíce podílejí na výrobě elektrické energie, v jakých sektorech je elektřina nejvíce spotřebovávána a na jaké zdroje by měla Česká republika vsadit do budoucna?

Příjemné čtení,

Tereza

Události v EU



Členské státy EU se 28. října dohodly na odkladu brexitu do konce ledna 2020. - Předčasné volby v Británii se budou konat 12. prosince. - Junckerova komise skončila, termín nástupu nové zatím není jasný. - Ekonomika EU na vzestupu. - Chorvatsko podle Evropské komise splnilo všechny požadavky pro vstup do schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích.

BREXIT

Odklad brexitu do konce ledna 2020

Členské státy Evropské unie se 28. října dohodly na odkladu brexitu do konce ledna 2020. Pokud Británie schválí výstupní dohodu před uplynutím nové lhůty, může opustit Unii dříve.

Unijní země prodloužení termínu brexitu podmínily tím, že Británie bude „v době trvání odkladu jednat konstruktivně a zodpovědně“ a bude plnit všechny závazky členského státu.

Přijatý text výslovně zmiňuje povinnost jmenovat nového evropského komisaře, s čímž Londýn nepočítal. Schválený text rovněž uvádí, že „odklad vylučuje jakékoli nové otevírání dohody o (britském) odchodu“, a zároveň upozorňuje, že Británie si své rozhodnutí opustit EU může kdykoli během odkladu rozmyslet.

Vyjednávací obou stran dospěli k brexitové dohodě po vleklých jednáních, jejichž předmětem byly především spory o budoucí podobě irské hranice a celních vztahů.

Pokud se brexitovou dohodu podaří v britském a následně v Evropském parlamentu schválit před vypršením odkladu, tedy před 31. lednem, odejde Británie z EU první den následujícího měsíce. Jako nové termíny brexitu tedy vedle konce ledna přichází v úvahu 1. prosinec či Nový rok.



<https://euractiv.cz/section/brexit/news/brexit-se-potreti-odklada-tentokrat-do-konce-ledna-2020-britanie-ale-muze-odejit-i-driv/>

<https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-exiting-the-european-union>

Předčasné volby v Británii se budou konat 12. prosince

Poslanci Dolní sněmovny britského parlamentu schválili návrh zákona o uspořádání předčasných voleb, které mají ukončit brexitový pat. Uskuteční se 12. prosince.

Pro konání prosincových voleb se vyslovilo 438 poslanců, proti jich hlasovalo pouze 20. Jacob Rees-Mogg, který za vládu dojednává program Dolní sněmovny, následně oznámil, že parlament bude rozpuštěn ve středu 6. listopadu.

Opoziční strany podpořily konání předčasných voleb poté, co lídři sedmadvaceti zemí Evropské unie souhlasili s odkladem brexitu.

Poslanci před konečným hlasováním zamítli návrh dodatku, který předložil lídr labouristické opozice Jeremy Corbyn. Podle něj se neměly volby konat 12., ale již 9. prosince. Proti změně vládou navrženého termínu se vyslovilo 315 poslanců, dřívější volby jich podpořilo jen 295. Premiér Boris Johnson při odchodu ze schůzky konzervativních poslanců řekl, že je načase, aby se „země sjednotila a dokončila brexit“.

Parlamentní volby se konaly ve Spojeném království naposledy v červnu 2017. Také tehdy byly předčasné. V prosinci se uskuteční parlamentní volby v Británii poprvé za téměř sto let.

<https://euractiv.cz/section/brexit/news/britove-pujdou-12-prosince-k-predcasnym-volbam-labouriste-chystaji-radikalni-kampan/>

<https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-exiting-the-european-union>

Junckerova komise skončila, termín nástupu nové zatím není jasný

Evropská komise vedená Jeanem-Claudem Junckerem 31. října skončila svou plnohodnotnou pětiletou misi a zahájila „udržovací“ období. Až do nástupu příští unijní exekutivy vedené Ursulou von der Leyenovou proto z Bruselu nevzejdou žádná zásadní rozhodnutí či plány do budoucna.

Německá šéfka by v sídle Komise chtěla začít úřadovat od prosince, průtahy kolem výběru a schvalování chybějících komisařů však mohou způsobit ještě větší zdržení. Von der Leyenová se měla původně chopit práce už 1. listopadu, ale trojici navržených eurokomisařů z Francie, Maďarska a Rumunska neschválil Evropský parlament.

Jako již opakovaně v minulosti si tak dosluhující Komise protáhne své působení v Berlaymontu nejméně o měsíc.

Junckerovi lidé vedle běžné agendy a neodkladných záležitostí budou nadále řešit například případné porušování povinností členskými státy. Nebudou se naproti tomu angažovat ve věcech s dlouhodobějším přesahem do budoucna, tedy například v otázce podoby budoucího víceletého rozpočtu EU, na jehož schválení se členskými zeměmi začíná krátit čas.

Končící komisař pro rozpočet Günther Oettinger přiznal, že původní plán dosáhnout dohody do prosince naplněn nebude.

<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/junckerova-komise-dnes-oficialne-konci-kdy-nastoupi-nova-ale-zatim-neni-jasne/>

https://ec.europa.eu/commission/towards-new-commission_cs#na-cest-knov-komisi-20192024



EKONOMIKA A EURO

Ekonomika EU na vzestupu

Dle posledního odhadu Eurostatu zrychlil **hrubý domácí produkt** zemí Evropské unie ve třetím čtvrtletí podle sezoně upravených údajů na 0,3 % z 0,2 % v předchozích třech měsících. Míra nezaměstnanosti meziročně poklesla. I hospodářský vývoj eurozóny je lepší než se očekávalo. V eurozóně růst zůstal na 0,2 %. V meziročním srovnání se hrubý domácí produkt 19 zemí platících eurem ve třetím čtvrtletí zvýšil o 1,1 %. Růst tak zvolnil z 1,2 %. V celé EU meziroční růst zůstal na 1,4 %.

Eurostat upozornil, že předběžný odhad vychází z údajů od 17 členských zemí, které mají na HDP eurozóny podíl 93 % a na HDP celé EU pak 90 %. Zpřesňující zprávu Eurostat zveřejní 14. listopadu. Evropská centrální banka se v září rozhodla podpořit hospodářský růst v eurozóně snížením depozitní úrokové sazby hlouběji do záporného pásma a obnovením nákupů dluhopisů.

Podle stejných odhadů Eurostatu, **meziroční míra inflace** v eurozóně v říjnu klesla na 0,7 %, což je o desetinu procentního bodu méně než v září. Inflace je tak na nejnižší úrovni od listopadu 2016, na což chce ECB reagovat dalšími prorůstovými opatřeními. Dlouhodobým cílem ECB je s ohledem na hospodářský růst udržovat inflaci těsně pod 2 %.

Z jednotlivých segmentů trhu podle odhadu Eurostatu v říjnu meziročně nejvíce rostly ceny služeb, které se stejně jako ceny potravin, alkoholu a tabákových výrobků zvýšily o 1,6 %. Průmyslové výrobky zdražily o 0,3 %. Naproti tomu ceny energií o 3,2 % klesly. To je výrazný rozdíl proti zářijovému poklesu o 1,8 %.

Míra nezaměstnanosti v zemích platících eurem zůstala v září na 7,5 % a udržela se nejnižší od poloviny roku 2008. Meziročně se snížila o půl procentního bodu. Lidí bez práce bylo stejně jako v letních měsících i v celé Evropské unii, kde jejich podíl činil 6,3 %. Nejméně nezaměstnaných má nadále Česká republika s 2,1 %.

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/ekonomika-eu-je-na-vzestupu-mira-nezamestnanosti-je-nejnizsi-od-roku-2008/>

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10064429/2-31102019-BP-EN.pdf/231272f8-b6a4-f943-6d77-9b59ac91f44e>

VOLNÝ POHYB OSOB

Evropská komise: Chorvatsko může vstoupit do Schengenu

Chorvatsko podle Evropské komise splnilo všechny požadavky pro vstup do schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. Oznámil eurokomisař pro migraci a vnitro Dmitris Avramopoulos, podle něhož musí Záhřeb ještě dál pracovat na zajištění bezpečnosti své vnější hranice. **Chorvatskou**

příslušnost k schengenské zóně musí jednomyslně schválit členské státy, z nichž některé dávají najevo obavy z možného přílivu migrantů přes chorvatskou hranici.

Chorvatsko je členem evropského bloku od roku 2013 a o zařazení mezi schengenské státy požádalo před třemi lety. Komise v minulosti zvláště s odkazem na migrační krizi po Záhřebu požadovala důslednější plnění přístupových kritérií, především ochranu hranice s Bosnou.

Schengen v současnosti sdružuje 22 zemí EU a Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko. Obyvatelé těchto států mohou v rámci schengenského prostoru cestovat – až na výjimečné situace – bez hraničních kontrol a jejich země spolupracují v otázkách vnitra a justice.

Chorvatsko bylo za migrační krize okolo roku 2015 jednou z tranzitních zemí na cestě do západní Evropy a Maďarsko kvůli tomu sáhlo k uzavření společné hranice. Příchod migrantů přes členitou, zhruba tisícikilometrovou chorvatskou hranici s Bosnou vyvolává v některých unijních státech obavu i dnes.

Přestože počty přistěhovalců mířících do Evropy takzvanou balkánskou cestou po podpisu dohody EU s Tureckem výrazně klesly, panují v souvislosti se zhoršenými vztahy evropských zemí s Ankarou obavy z opětovného zhoršení situace.

Proti zahrnutí Chorvatska do prostoru bez hraničních kontrol se v minulosti vyslovovalo například sousední Slovinsko. Oba státy mají navíc nevyřešené hraniční spory, a proto se očekává, že vzhledem k potřebné jednomyslnosti zemí při schvalování nebude tento poslední krok pro Záhřeb zdaleka jednoduchý.



<https://euractiv.cz/section/rozsireni-eu/news/chorvatsko-splnilo-podminky-a-muze-vstoupit-schengenu-rozhodla-evropska-komise/>

https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-6140_cs.htm

Události v EU



Členské státy EU přijaly společné stanovisko ohledně nových pravidel, která mají dostatečně objasnit, co se rozumí udržitelnými financemi. Ministři zemí EU došli k rozhodnutí nevyřazovat jaderné projekty z jednotného klasifikačního systému udržitelných investic. - Evropská komise zveřejnila Education and Training Monitor, ve kterém hodnotí současnou situaci v českém vzdělávání.

ENERGETIKA

EU bude i nadále považovat jadernou energii za udržitelnou

Členské státy EU přijaly společné stanovisko ohledně nových pravidel, která mají dostatečně objasnit, co se rozumí udržitelnými financemi.

Klasifikační systém se snaží harmonizovat pravidla a také omezit tzv. greenwashing, tedy praxi, při níž dochází k označování produktů za ekologické, přestože nesplňují základní environmentální standardy.

Mezi členskými státy panují ohledně návrhu neshody mimo jiné v tom, že některé země v čele s Německem, Rakouskem a Lucemburskem požadují vyřazení projektů týkající se jaderné energie z klasifikačního systému. Zmíněné země byly od počátku pro přijetí taxonomie v co nejrychlejším sledu.

Ministři zemí EU došli k rozhodnutí nevyřazovat jaderné projekty z jednotného klasifikačního systému udržitelných investic.

V této fázi návrh Rady EU pouze nastavuje všeobecný rámec prioritních cílů udržitelnosti, vypracování konkrétních technických parametrů má nyní na starosti Evropská komise.

Situace v Evropské unii jádru příliš nepřeje, a to i přesto že z hlediska emisí oxidu uhličitého představuje ze všech způsobů výroby elektřiny nejmenší zátěž pro životní prostředí.

Česká republika jde v jaderné energetice proti unijnímu „mainstreamovému“ proudu a dlouhodobě zvažuje dostavbu nových bloků elektráren.

Jaderné elektrárny zajišťují výrobu zhruba jedné třetiny české elektřiny a do roku 2040 má podle údajů Energetického regulačního úřadu dojít k nárůstu podílu na více než polovinu.

Českou republiku tedy čeká těžké rozhodování o tom, na jaký energetický mix vsadit do budoucna. Podle předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dany Drábové představují investice do jaderné energie obtížnou kapitolu a pro investory nejsou tolik atraktivní.



Počáteční vysoká potřeba kapitálu, dlouhá doba výstavby a tím pádem také pomalejší návratnost investice představují pro investory riziko. **Na druhou stranu je podle vyjádření Drábové otázkou, jestli si můžeme dovolit jádro „opustit“.**

<https://euractiv.cz/section/energeticka-ucinnost/news/rada-eu-dal-povazuje-jadernou-energii-za-udrzitelnou/>

<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sustainable-finance/>

OČIMA EVROPSKÉ KOMISE

Zpráva o stavu českého vzdělávání

Koncem října zveřejnila Evropská komise Education and Training Monitor, ve kterém hodnotí současnou situaci v českém vzdělávání. Ze srovnání s ostatními zeměmi vyplývá několik zajímavých skutečností:

- I přes podstatná zvýšení v posledních letech zůstávají platy učitelů jen na 60 % platů jiných lidí s vysokoškolským vzděláním, což je jedna z nejnižších hodnot v rámci EU. I přes nízké platy učitelů jsou české veřejné výdaje na vzdělávání v poměru k HDP na evropském průměru (4,6 % HDP).
- Česká učitelská populace stárne. Podíl učitelů nad 50 let ve středním školství je jeden z nejvyšších a nejrychleji rostoucích mezi zeměmi EU. V některých regionech a v některých předmětech začínají učitelé citelně chybět. Nedostatek učitelů je hlášen zejména na prvním stupni a u angličtiny, fyziky, matematiky a informatiky.
- Výrazně narůstají nerovnosti ve vzdělávání. Již u předškolního vzdělávání je patrná nízká účast dětí ze sociálně slabších rodin. Zatímco v průměru do školky dochází 92 % dětí mezi 4 lety a začátkem školní docházky, u romské populace je to pouze jedna třetina.
- Rozdíly mezi výsledky žáků z různého socio-ekonomického prostředí jsou podle posledního testování PISA a PIRLS jedny z největších v EU. Zároveň poměrně rychle narůstá podíl mladých lidí, kteří končí jen se základním vzděláním. Tento podíl (6,2%) sice zůstává hluboko pod evropským průměrem (10,6%), ale v některých regionech narostl do znepokojivých hodnot (16 % v Ústeckém a Karlovarském kraji).
- České střední školství má poměrně velký podíl odborných škol (73% oproti 49% v EU). Často citovaný nedostatek kvalifikovaných pracovníků tedy není dán nedostatkem odborných škol, ale spíše jejich kvalitou a zaměřením výuky.
- Ačkoli učitelé na začátku listopadu stávkovali, ještě v roce 2018 byli podle průzkumů OECD celkem spokojeni: podíl učitelů spokojených se svou prací byl loni téměř 90 %, lehce nad evropským průměrem.

Letos Evropská komise České republice doporučila, aby zvýšila kvalitu a inkluzivnost vzdělávání, včetně rozvoje technických a digitálních dovedností a atraktivního učitelského povolání.

Pavla Žáková

Zlatá éra kohezní politiky je již za námi. Pro její budoucnost a využívání v rámci regionů ČR má velmi zásadní význam probíhající diskuse o integrovaném územním přístupu. Ten vyžaduje zcela nový postoj k řešení projektů - je založen na vzájemné propojenosti a logické provázanosti projektů, kdy zdroje podpory přicházejí nejen z různých programů Rozpočtu EU, ale rovněž v různých formách.



Brusel Inside

INTEGROVANÝ PŘÍSTUP K FONDŮM EU: PERSPEKTIVNÍ ZPŮSOB PRO PŘÍŠTÍ OBDOBÍ

Velmi zásadní význam pro budoucí kohezní politiku i pro její využívání v rámci regionů České republiky, má probíhající diskuse o integrovaném územním přístupu. Zcela zásadní v tomto kontextu je, aby se integrovaný územní přístup (v pojetí integrovaných územních investic /ITIs/ i místních akčních skupin /CLLD/) neaplikoval pouze jako reziduální položka v rámci priorit tematické koncentrace, ale aby tato metoda byla aplikována i v rámci všech tematických priorit, resp. všude tam, kde dává smysl.

Integrovaný územní přístup je relativně nový fenomén, teoreticky rozvinutý v podobě place-based approach italským profesorem Fabriciem Barcou přibližně před 11 lety v souvislosti s přípravou nynějšího programovacího období. Dále jej na teoretické bázi rozvíjejí ještě například Martin Ferry či John Bachtler.

V praktickém uplatnění jde o to, jak lépe a hodnotněji využít omezené veřejné zdroje (v daném případě z EU), tedy 1 % HDP EU, anebo 2 % průměrných veřejných investic EU, když v některých zemích se Rozpočet EU podílí na veřejných investicích podstatně více, kupříkladu v České republice cca 40 %, přičemž na rozdíl od národních rozpočtů je Rozpočet EU téměř výlučně investičně orientovaný. A právě to, ve spojení s výrazně kladnou čistou pozicí České republiky vůči Rozpočtu EU (od počátku členství do současnosti cca 800 mld. Kč) vytváří jednu z posledních příležitostí, jak tyto výchozí podmínky využít kvalitativně novým způsobem – jedním z projevů tohoto kvalitativně nového způsobu je též integrovaný územní přístup.

Zlatá éra kohezní politiky (bez ohledu na faktor soustavného bohatnutí České republiky vůči průměru EU) je již za námi. Chceme-li optimalizovat naši pozici vůči Rozpočtu EU, musíme se vedle koheze poohlédnout i jinde. Kohezní politika svého vrcholu dosáhla již v období 2007 – 2013 (kdy se na Víceletém finančním rámci podílela cca 36%); pro období 2021 – 2027 se její podíl sníží přibližně na 25,8%. Souběžně s tím pak podíl centrálně řízených a jim podobných programů v období 2021 – 2027 vzroste až na 39% Víceletého finančního rámce (z nynějších 21,6%).

Současně však pro Českou republiku stále zůstává obrovský potenciál pro realizaci integrovaných projektů v rámci kohezní politiky. Spolu s Portugalskem a Polskem se u nás kohezní politika stále podílí bezkonkurenčně nejvyšším procentem z pohledu využívání prostředků Rozpočtu EU podle jednotlivých programů (v našem případě více než 66%; Polsko – 63%, Portugalsko – 59%; průměr EU v dosavadním průběhu čerpání během nynějšího období činí 26,6%). I proto u nás existuje stále značný objem prostředků, které je možné vzájemně integrovat.

Jádrem integrovaného přístupu k využívání zdrojů EU je interdisciplinarita a zaměření se na horizontální témata (tedy překonání u nás tak zhoubně rozšířeného resortismu a umělého sektorového vidění, které reálně brání realizaci skutečně integrovaných řešení).

Integrovaný přístup vyžaduje zcela nový postoj k řešení podporovaných projektů. Je založen na vzájemné propojenosti a logické a funkční provázanosti projektů, kdy zdroje podpory přicházejí nejen z různých programů Rozpočtu EU, ale též v různých formách (dotace, finanční nástroje), v optimálním případě doplněné soukromými zdroji. Základem je obsahová tematická provázanost a vyhodnocení reálných efektů je fatálně důležité pro tento přístup.

Je vhodné dodat, že ne všechny projekty řešené v rámci daného území, mohou být integrovány. Zásadní podmínkou pro integrovanost je existence funkční logické propojenosti.

Jejím nositelem jsou horizontální témata typu prosperita (tvorba přidané hodnoty, produktivita, bohatství), mobilita (optimalizace přepravy a přenosu osob, nákladu, informací), smart (chytrost; využití lidských znalostí k přínosům v oblasti prosperity a humanity), efektivnost (úspornost; uskutečnění optimálního věcného plnění za nejnižších možných nákladů, aniž by byla ohrožena kvalita), humanita (respektování sociálních práv v nejširším slova smyslu – tradiční sociální péče v případě sociální potřeby, zdravotní péče, podpora v nezaměstnanosti, vzdělávání, bydlení, rozvoj občanské společnosti), atraktivnost území (cílená pozornost zaměřená na územní flagships) apod.

Jak již předchozí text naznačil, dalším zásadním klíčovým slovem pro úspěšný integrovaný projekt je koordinace a schopnost dosáhnout dohody s různými zájmovými skupinami z množiny relevantních aktérů. A to tak, aby došlo ke komplexnímu postižení předmětného území (regionu) ve všech relevantních souvislostech. Integrovaný přístup v sobě též obsahuje nový pohled na riziko – díky funkčnímu řetězci dochází též ke sdílení rizika plynoucího z kumulace na sobě závislých projektů. Jestliže se násobí efekt v případě úspěšného řešení, stejně tak se násobí újma v případě systémového nezvládnutí i individuálního pochybení. I proto je žádoucí vytvoření systému včasného varování, indikujícího hrozbu problémů, jimž by byl integrovaný projekt vystaven.

Jestliže tedy je integrovaný projekt založen na exaktních výpočtech a úvahách, jeho primárním základem je mentální příprava a nastavení tyto projekty uskutečňovat a s tímto přístupem se ztotožnit.

Petr Zahradník



Digitalizace, robotizace, nedostatek zaměstnanců, vyšší ceny energií, obchodní války způsobující nervozitu a přeneseně nižší poptávku ze zahraničí. To vše jsou probíhající trendy, které ovlivňují české podniky napříč všemi sektory. Pojdme se však podívat trochu hlouběji na jednotlivá odvětví a na to, co bude v příštích měsících určovat jejich kondici.

ODVĚTVOVÝ VÝHLED: CO BUDE V PŘÍŠTÍM ROCE HÝBAT ČESKOU EKONOMIKOU?

Ještě před tím však připomeňme aktuální strukturu české ekonomiky. Té neustále dominuje zpracovatelský průmysl s téměř 40% podílem na celkové produkci a 25% podílem na hrubé přidané hodnotě. Zpracovatelskému průmyslu pak nadále vévodí výroba motorových vozidel, jejich dílů a příslušenství, jež se na celkových tržbách zpracovatelského průmyslu podílí 27 %. Navíc těmto automobilovým výrobcům dodávají i společnosti z dalších částí zpracovatelského průmyslu i celé ekonomiky.

A co v příštích měsících čeká vybraná odvětví české ekonomiky?

Automobilový průmysl

Evropský automobilový trh, kam převážně dodávají výrobci automobilů a dílů z ČR, sice zažívá ochlazení zájmu, na druhou stranu pokles poptávky po osobních autech v EU proti roku 2018 je jen mírný (o 1,6 % za první tři čtvrtletí roku 2019). A to přitom prodeje v EU v roce 2018 byly nejvyšší za posledních 11 let a ještě je ovlivnil přechod automobilek na nové testování spotřeby a emisí aut v reálném provozu (tzv. WLTP). Výroba motorových vozidel v ČR pak v dosavadním průběhu roku dosahuje rekordních hodnot z roku 2018.

Poptávku po autech v příštím období ovlivní na jedné straně to, jak budou firmy v EU ochotny investovat a spotřebitelé utrácet, a zároveň jak se automobilkám podaří rozjet prodeje aut na alternativní pohony (elektřinu, případně na zemní plyn). Od roku 2021 totiž budou muset finální výrobci v EU začít splňovat emisní limit, který říká, že prodaná auta dané automobilky vypouštějí v průměru maximálně 95 g CO₂ na km. V roce 2018 činila průměrná hodnota v EU 120,4 g CO₂ na km.

Energetika

Do energetického sektoru spadá více segmentů se specifickými charakteristikami. Tím největším je výroba elektřiny (a tepla), na které se v ČR stále ze 47 % podílí uhlí. Tuto „klasickou“ část energetiky dnes ovlivňuje především cena emisní povolenky, jež se od roku 2017 zpětínásobila, a jejíž pokles se v blízké budoucnosti neočekává. V případě obnovitelných zdrojů zažívají v ČR boom především instalace menších fotovoltaik na střechy rodinných domů či průmyslových provozů, stavba větších fotovoltaických elektráren, ani bioplynových zdrojů kvůli stopnuté státní provozní podpoře neprobíhá. To by se mělo změnit od roku 2021, kdy by měla vejít v účinnost novela zákona o podporovaných zdrojích energie a znovu se tak rozjet provozní podpora obnovitelných zdrojů (především biometanu, velké fotovoltaické elektrárny už podporovány nebudou).

Velké investice lze do budoucna předpokládat do distribučních energetických sítí v souvislosti se silnými tlaky na přechod k (částečně) decentralizované energetice.

Stavebnictví

České stavebnictví táhla v poslední době především poptávka po pozemních stavbách, letos se pozitivně přidává i infrastrukturní stavitelství. Kapacity stavebních firem jsou téměř vyčerpané (průměrně na 94 %) a společnosti mají zakázky v průměru na 10 měsíců dopředu. Letošní rok je charakteristický svižným růstem cen stavebních prací, do čehož se promítá silná poptávka, rostoucí mzdové náklady či zvyšující se ceny materiálů.

Poptávka by měla zůstat silná i v roce 2019 (bude pokračovat stavba infrastrukturních projektů, i nadále se budou stavět komerční nemovitosti). Mírné ochlazení by mohlo přijít v souvislosti s účinností transpozice nové směrnice o energetické náročnosti budov, která se od ledna bude vztahovat i na rodinné domy. Podle směrnice budou muset mít nově povolované rodinné domy o pětinu nižší spotřebu energie než doposud. Kvůli tomu se očekává průměrný nárůst nákladů o 10-15 %.

Obchod

Hlavním trendem v obchodě je už několik let prodej zboží i služeb přes internet. Podíl e-commerce na celkovém prodeji zboží dosáhl v ČR už 11 % a stále roste s tím, jak se čím dál více kupují online i zboží denní potřeby (potravin, drogerie, apod.). Na velké obchodní řetězce pak ministerstvo zemědělství chystá novelu zákona o významné tržní síle, která dále zpřísňuje dohody či množstevní slevy mezi obchodníky a dodavateli.

Dalším velkým všeobecným trendem je boj proti plastům a vůbec obalům, důraz na ochranu životního prostředí a zdravý životní styl, což se ve velké míře prolíná i do potravinářského průmyslu.

Cestovní ruch

Návštěvnost tuzemských hotelů, penzionů a kempů roste nepřetržitě již šestým rokem, na čemž se rovnoměrně podílejí čeští i zahraniční hosté. Češi více jezdí i na dovolenou do zahraničí. Čeští turisté čím dál více upřednostňují větší kvalitu turistických služeb, více kratších dovolených v průběhu roku i využívání digitálních technologií pro sjednávání dovolených po vlastní ose. Kupní síla českých domácností je v důsledku rostoucích mezd stále silná, což pozitivně dopadne na obor cestovního ruchu i v roce 2020.

Radek Novák

Na stránkách hlavního tématu zůstaneme opět u energetiky. Minulé vydání bylo věnováno vývoji a trendům ve světě a v EU. Nyní jsme se zaměřili na vývoj v České republice. Jaká paliva se nejvíce podílejí na výrobě elektrické energie, v jakých sektorech je elektřina nejvíce spotřebovávána a na jaké zdroje by měla Česká republika vsadit do budoucna?



Hlavní téma

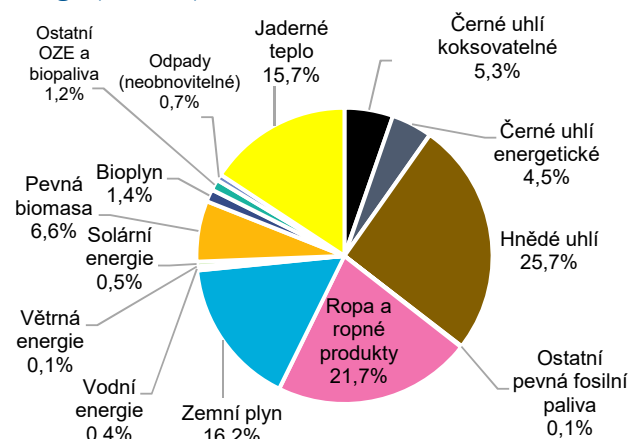
ENERGETIKA V ČR: QUO VADIS

AKTUÁLNÍ STAV ČESKÉ ENERGETIKY

Energetická bilance

V ČR se každý rok spotřebuje celkem zhruba 1 800 PJ energie. Zdrojem energie je z jedné třetiny uhlí, z pětiny ropa a ropné produkty, z šestiny zemní plyn a rovněž z šestiny jaderná energie.

Energetická bilance ČR: struktura hrubé domácí spotřeby energie (2017, PJ)



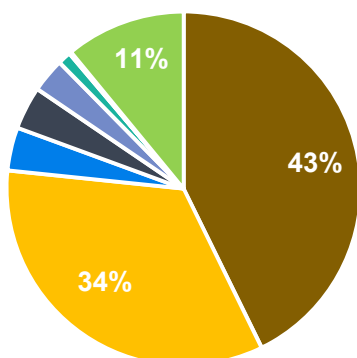
Zdroj: Eurostat; 1 818,4 PJ = 505,1 TWh

Elektrická energie a teplo

Celková výroba elektřiny v ČR je v posledních letech konstantní a pohybuje se mezi 82 a 88 TWh ročně. Zhruba 60 % elektrické energie bylo v roce 2018 vyrobeno v parních elektrárnách, 34 % v jaderných elektrárnách a 6 % ve vodních, solárních a větrných elektrárnách. Celkový import elektřiny do ČR v roce 2018 činil 11,6 TWh, export z ČR 25,5 TWh. ČR je tak stále soběstačná ve výrobě elektřiny. Čistá spotřeba elektřiny v ČR kopíruje do značné míry vývoj ekonomiky.

Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto (2018, TWh)

- Hnědé uhlí
- Jaderné palivo
- Zemní plyn
- Černé uhlí
- Ostatní plyny
- Přecherpací
- Ostatní pevná paliva
- Odpadní teplo
- Topné oleje
- Ostatní kapalná paliva
- OZE

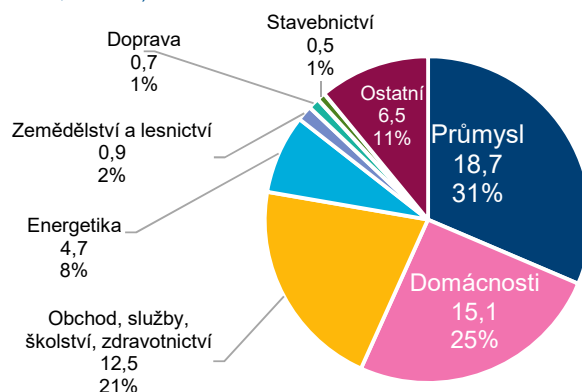


Zdroj: ERÚ: Roční zpráva o provozu elektrizační soustavy ČR 2018

Z hlediska paliv využitých k výrobě elektřiny převládá hnědé uhlí – v roce 2018 z něj bylo vyrobeno 43 % elektrické energie. Následuje jaderné palivo (34 %), zemní plyn a černé uhlí (po 4 %). Z obnovitelných zdrojů bylo v roce 2018 vyrobeno 11 % elektrické energie, přičemž nejvíce se na tom podílel bioplyn (3 % na celkové výrobě elektřiny), následovaly fotovoltaické elektrárny (3 %), biomasa (2 %), vodní zdroje (2 %) a větrné elektrárny (1 %).

Nejvíce elektrické energie se v ČR vyrábí v Ústeckém, Jihočeském kraji a na Vysočině. Nejvíce se spotřebuje ve Středočeském, Moravskoslezském kraji a Praze.

Podíl jednotlivých sektorů na spotřebě elektřiny (netto) v ČR (2018; v TWh)



Zdroj: ERÚ: Roční zpráva o provozu elektrizační soustavy ČR 2018

Nejvíce elektrické energie se spotřebuje v průmyslu, následují domácnosti, služby a sektor energetiky.

Celkový instalovaný výkon v elektrizační soustavě ČR v roce 2018 dosáhl 22 277 MW, z čehož nejvíce připadá na parní (uhelné) a jaderné elektrárny.

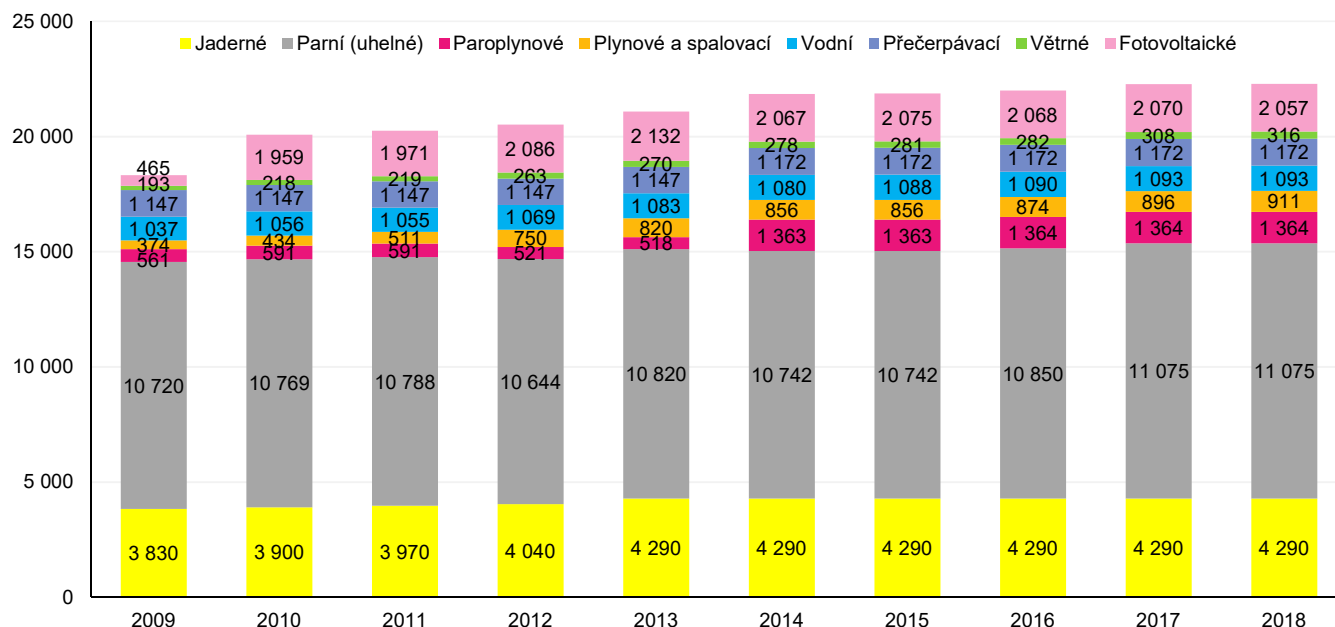
Největší spotřeba elektřiny připadá na distribuční soustavu ČEZ Distribuce (65 % spotřeby, 3,67 mil. odběrných míst), následuje E.ON Distribuce (24 % spotřeby, 1,53 mil. odběrných míst) a PREdistribuce (11 % spotřeby a 802 tisíc odběrných míst).

V roce 2018 bylo v ČR vyrobeno celkem 162 PJ tepla, z čehož na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla (tzv. KVET) připadlo 102 PJ. Na výrobě tepla se jako zdroj nejvíce podílelo hnědé uhlí.

Spotřeba tepla v ČR v posledních 8 letech (za kdy jsou data MPO) mírně klesala. Největším odběratelem byl sektor domácností.



Vývoj instalovaného výkonu v elektrizační soustavě ČR k 31. 12. 2018 (MW)



Zdroj: ERÚ: Roční zpráva o provozu elektrizační soustavy ČR 2018

Plyn

Do ČR bylo v roce 2018 dodáno 424 TWh zemního plynu, vyvezeno 339 TWh. Spotřeba zemního plynu v ČR je v posledních deseti letech poměrně konstantní a pohybuje se zhruba mezi 80 a 90 TWh ročně. Výroba zemního plynu v roce 2018 dosáhla 1,5 TWh (137 mil. m³), což činilo 1,7 % spotřeby.

Nejvíce využívá zemní plyn v ČR podnikatelský sektor, následují domácnosti a výroba elektřiny. Nejvíce jednotlivých zákazníků je však z řad domácností. Největším distributorem zemního plynu konečným zákazníkům je společnost GasNet, následují Pražská plynárenská distribuce a E.ON. Přeshraniční přepravu plynu zajišťuje NET4GAS.

ČESKÁ REGULACE V OBLASTI ENERGETIKY A JEJÍ VÝHLED

Následující přehled ukazuje nejdůležitější aktuální regulační dokumenty, které ovlivňují a především budou ovlivňovat českou energetiku. U každého z nich je připojen jejich popis a nejdůležitější závěry, které z nich vyplývají.

Státní energetická koncepce

Konečnou podobu aktualizované Státní energetické koncepce (SEK) do roku 2040 schválila vláda v květnu 2015 po několikaletém vyjednávání se zainteresovanými partnery. Koncepce je stále platná, její vyhodnocení plánuje ministerstvo průmyslu a obchodu do konce roku 2020.

Hlavním posláním SEK je „zajistit spolehlivou, bezpečnou a k životnímu prostředí šetrnou dodávku energie pro potřeby obyvatelstva a ekonomiky ČR, a to za konkurenceschopné a přijatelné ceny za standardních podmínek.“

SEK obsahuje 5 strategických priorit (I. Vyvážený energetický mix; II. Úspory a energetická účinnost; III. Infrastruktura a mezinárodní spolupráce; IV. Výzkum, vývoj a inovace; V. Energetická bezpečnost), koncepci rozvoje jednotlivých oblastí energetiky a výčet nástrojů na její prosazování.

Hlavními indikativními ukazateli a cílovými hodnotami k roku 2040, které vymezují směřování české energetiky, jsou:

- a) Dosažení poklesu emisí CO₂ do roku 2030 o 40 % ve srovnání s rokem 1990 a další pokles emisí v souladu se strategií EU směřující k dekarbonizaci ekonomiky k roku 2050 v souladu s ekonomickými možnostmi ČR.
- b) Zvýšení energetických úspor v roce 2020 oproti předpokládanému stavu bez aktivních opatření o 20 % s cílovou čistou konečnou spotřebou energie 1 060 PJ a pokračování zvyšování energetické účinnosti do roku 2040 v souladu se strategií EU.
- c) Podíl roční výroby elektřiny z domácích primárních zdrojů na celkové hrubé výrobě elektřiny v ČR ve výši minimálně 80 % (OZE, druhotné zdroje a odpady, hnědé a černé uhlí a jaderné palivo za podmínky zajištění jeho dostatečných zásob) s cílovou strukturou výroby elektřiny (v poměru k celkové hrubé výrobě elektřiny) v koridorech:
 1. Jaderné palivo 46 – 58 %
 2. Obnovitelné a druhotné zdroje 18 – 25 %
 3. Zemní plyn 5 – 15 %
 4. Hnědé a černé uhlí 11 – 21 %



d) Diverzifikovaný mix primárních zdrojů (v poměru k celkové roční spotřebě primárních energetických zdrojů) s cílovou strukturou v koridorech:

1. Jaderné palivo 25 – 33 %
2. Tuhá paliva 11 – 17 %
3. Plyná paliva 18 – 25 %
4. Kapalná paliva 14 – 17 %
5. Obnovitelné a druhotné zdroje 17 – 22 %

e) Udržení kladné výkonové bilance elektřiny a zajištění přiměřenosti výkonových rezerv a regulačních výkonů (zajištění potřebných podpůrných služeb) a trvalé zajištění výkonové přiměřenosti v rozsahu -5 až +15 % maximálního zatížení elektrizační soustavy.

f) Dovození závislost nepřesahující 65 % do roku 2030 a 70 % do roku 2040 (jaderné palivo jako zdroj z dovozu).

g) Konečné ceny (tržní plus regulovaná část) elektřiny pro podnikatelský sektor srovnatelné s vývojem v sousedních zemích a pod úrovní EU28, současně nejvýše 120 % průměru zemí OECD.

h) Klesající trend podílu výdajů na energii na celkových výdajích domácností s cílovou hodnotou pod 10 %.

Vedle cílů a nástrojů uvádí SEK také optimalizovaný scénář očekávaného vývoje české energetiky do roku 2040 v souladu se strategickým směřováním SEK.

Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu

Každý členský stát EU má na základě požadavků nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu povinnost připravit návrh vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu.

Skrze tento dokument mají státy povinnost informovat Evropskou komisi o vnitrostátním příspěvku ke schváleným evropským cílům v oblasti emisí skleníkových plynů, obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a interkonektivity elektrizační respektive přenosové soustavy.

Dokument vychází ze Státní energetické koncepce a Politiky ochrany klimatu v ČR. Finalizace dokumentu probíhá ve spolupráci s Evropskou komisí do konce roku 2019.

Zásadními oblastmi plánu jsou:

1) Dekarbonizace = snižování emisí skleníkových plynů

Cílem ČR je snížit celkové emise skleníkových plynů do roku 2030 o 30 % v porovnání s rokem 2005, což odpovídá snížení emisí o 44 milionů tun CO₂ekv. Konkrétní opatření jsou pak stanoveny pro jednotlivé sektory:

- Doprava (přechod na alternativní paliva, využívání biopaliv, přesun ze silniční na železniční dopravu, úspory paliv);
- Zemědělství a lesnictví (podpora bioplynových stanic a využívání metanu, zalesňování);

- Odpadové hospodářství (snížení množství odpadu);
- Domácnosti (Nová zelená úsporám - snižování energetické náročnosti budov s ekologizací zdroje vytápění, výměna kotlů);
- Průmysl a Energetika (systém obchodování s emisními povolenkami EU ETS, obnovitelné zdroje energie).

2) Oblast obnovitelných zdrojů energie

V oblasti obnovitelných zdrojů energie nakonec (po jednáních s Komisí) ČR navrhuje, že by podíl obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie měl dosáhnout 22 % do roku 2030.

Hlavním nástrojem má být připravovaná novela zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, která nastavuje nové schéma podpory od 1. 1. 2021.

Vedle této provozní podpory bude na podporu oblasti obnovitelných zdrojů energie využita v budoucnu i investiční podpora z fondů z EU a z tzv. Modernizačního fondu tvořeného z prodeje emisních povolenek.

3) Energetická účinnost

V rámci dimenze energetické účinnosti pro období 2021 - 2030 existují tři cíle:

Přehledová tabulka cílů v oblasti energetické účinnosti (úspory = proti predikci vývoje konečné spotřeby energie v roce 2018)

2020	2030
1. Indikativní (nezávazný) cíl pro velikost primárních energetických zdrojů, konečné spotřeby a energetické intenzity	
Konečná spotřeba energie: 1 060 PJ	Konečná spotřeba energie: 990 PJ
Spotřeba primární energie: 1 855 PJ	Spotřeba primární energie: 1 727 PJ
	Energetická intenzita HDP: 0,157 MJ/Kč (rok 2016 = 0,225 MJ/Kč)
2. Závazný cíl v oblasti energetických úspor budov veřejného sektoru	
148,6 TJ	124 TJ
3. Závazek kumulovaných úspor energie	
Roční úspory energie: 51,1 PJ	Roční úspory energie: 84 PJ
Kumulované úspory: 204,4 PJ	Kumulované úspory: 462 PJ

K jejich naplnění má sloužit celá řada politik – renovace fondu budov (dotace a legislativní požadavky na energetickou náročnost staveb), snižování ztrát v energetické soustavě, zvyšování účinnosti užití energie v průmyslu a energetice, atd. Cíle jsou ovšem hodně ambiciózní – dnes se nedaří plnit ani cíl do roku 2020.

Hlavní téma



4) Energetická bezpečnost

Cílem je udržet závislost na dovozu energetických komodit pod 65 % do roku 2030 a 70 % do roku 2040 (jaderné palivo je uvažováno jako dovážенý zdroj). V oblasti elektroenergetiky je cílem mj. zajištění soběstačnosti ve výrobě elektřiny; v plynárenství především zajištění diverzifikace zdrojů a dopravních cest plynu; v ropném sektoru projekty posilující a diverzifikující dodávky ropy do ČR; a v teplárenství prioritně zachování systémů zásobování tepelnou energií (tak, aby minimálně 60 % dodávky tepelné energie ze soustav zásobování teplem bylo pokryto výrobou z vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla, podporován bude přechod zejména středních a menších soustav zásobování teplem, na vícepalivové systémy využívající lokálně dostupnou biomasu, zemní plyn a další paliva – obnovitelné a druhotné zdroje, odpady).

5) Vnitřní trh s energií

Cílem je do roku 2030 zajistit úroveň propojitelnosti elektroenergetických soustav ve výši alespoň 15 %. To ČR splňuje.

Národní akční plán rozvoje jaderné energetiky v ČR

Byl vytvořen k přípravám výstavby 3. a 4. bloku jaderné elektrárny Temelín, ale vychází z něj i aktuální příprava výstavby jednoho bloku v jaderné elektrárně Dukovany. Navazuje na aktualizovanou Státní energetickou koncepci a popisuje realizační kroky a role státu v oblastech, jakými jsou regulace v oblasti jaderné bezpečnosti; zajištění dlouhodobě udržitelné infrastruktury potřebné pro výstavbu; dlouhodobý bezpečný provoz jaderných zařízení a jejich vyřazování z provozu; ukládání jaderného odpadu všech kategorií, a to jak z jaderné energetiky tak i jaderného výzkumu, medicíny a průmyslu; výzkum v oblasti jaderné energetiky nebo školství a vzdělávání.

Aktuální stav výstavby jaderných zdrojů v ČR:

V návaznosti na SEK i na Národní akční plán rozvoje jaderné energetiky v ČR vláda v červenci 2019 rozhodla o investorském modelu výstavby jaderné elektrárny Dukovany II. Investorem stavby bude podle vládního usnesení společnost Elektrárna Dukovany II, která je 100% dceřinou společností akciové společnosti ČEZ. Mezi státem a Skupinou ČEZ se uzavře smlouva, která podniku umožní na výstavbu nových jaderných zdrojů získat úvěr za stejné výhodných podmínek, jako by si peníze půjčoval stát. Stát také bude garantovat stabilitu legislativního a regulatorního prostředí a případné kompenzace při změně: Za určitých podmínek (například pokud stát změní regulatorní prostředí) bude ČEZ moci dceřinou společností, která bude mít stavbu na starosti, předat státu. S Evropskou komisí bude ještě nutné projednat zvolený model ve vztahu k pravidlům vnitřního trhu Evropské unie.

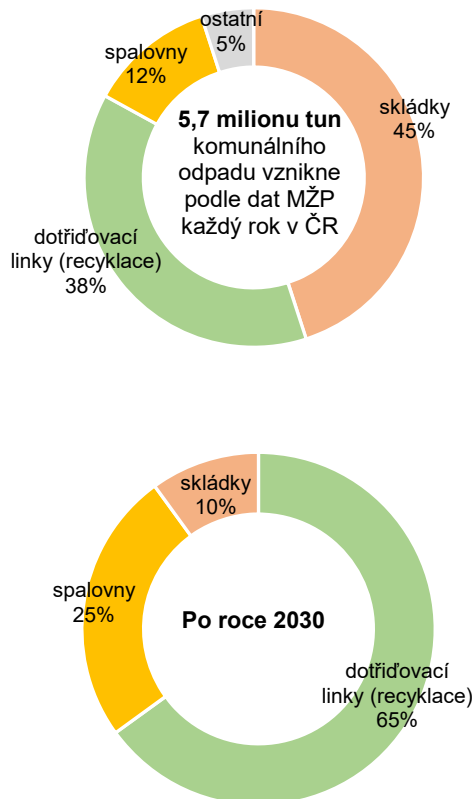
Nejprve by měl přijít na řadu jeden blok o výkonu 1 200 MW v Dukovanech – s jeho uvedením do provozu se počítá po roce 2035. O stavbu se zajímá šest firem. Současné dukovanské bloky by nové měly nahradit zhruba během 20 až 30 let. Co se týče projektu nových jaderných zdrojů v lokalitě Temelín, vláda na základě expertního doporučení Stálého výboru pro výstavbu nových jaderných zdrojů v ČR rozhodla, že se bude udržovat tak, aby ho v případě potřeby bylo možné kdykoliv aktivovat.

Zdroj: Národní akční plán rozvoje jaderné energetiky v České republice, MPO

Plán odpadového hospodářství ČR

Aktuálně platný Plán odpadového hospodářství ČR platí na období 2015-2024. Vedle něj vláda projednává novou odpadovou legislativu, která zavádí evropské cíle recyklace komunálních odpadů (v roce 2025 musí ČR recyklovat veškerý svůj komunální odpad z 55 %, v roce 2030 z 60 %, dnes je to 38 % vyprodukovaného komunálního odpadu). Součástí legislativy je i to, že v roce 2030 bude možné maximálně 25 % komunálních odpadů energeticky využívat. Dnes jde do spaloven cca 12 % komunálního odpadu.

Kam putuje komunální odpad v roce 2017 a kam bude v roce 2030 (v %)



Zdroj: Plán odpadového hospodářství ČR, MŽP, Aktuálně.cz

Radek Novák, Tereza Hrtúsová

Nové programové období 2021-2027 se nezadržitelně blíží a Česká republika chce být připravena. Vedle již připravené struktury jednotlivých operačních programů probíhají i setkání a jednání se zástupci Evropské komise. Pokud mělo Česko problémy s čerpáním dotací i vzhledem k určité nepřipravenosti programů, zdá se, že se blýská na lepší časy.



EU Seriál

ČR PREMIANTEM V PŘÍPRAVÁCH NA OBDOBÍ 2021-2027

Na konci října se uskutečnilo v Praze jednání, na kterém byli přítomni zástupci Evropské komise. Projednávali se jak nové záležitosti, tak i současnost a budoucnost čerpání prostředků z fondů EU. Dokonce měli zástupci Komise slova uznání na proces příprav, Česko patří totiž mezi první členské státy, které mají podrobně rozpracované zaměření operačních programů. Již zmiňované v pořadí třetí jednání, mělo na programu Dohodu o partnerství a operační programy.

Příprava Dohody o partnerství a operačních programů je mimo jiné závislá na legislativě EU, která stále nebyla na úrovni EU schválena. Celá příprava tak běží s vědomím, že v jakýkoli moment bude nutné přípravu na národní úrovni přizpůsobit možným změnám vyplývajícím z legislativního procesu v rámci EU.

Na jednání s Evropskou komisí se vedle operačních programů probíraly i další aspekty čerpání prostředků z evropských fondů v období 2021-2027, jako jsou například různé podmínky pro využití dotací pro každou ze tří kategorií regionů. Tématem bylo také využívání integrovaných nástrojů, které umožňují podporu cílit na míru venkovským či naopak městským oblastem.

Projednány byly také aktuální záležitosti týkající se současného programového období 2014-2020, mezi nimi například připsání výkonnostní rezervy ve výši 6 % prostředků za plnění stanovených milníků nebo plnění pravidla N+3. Podle tohoto pravidla musí prostředky na určitý rok být vyčerpány do tří let od tohoto roku, tj. do konce roku 2019 se musejí vyčerpat prostředky pro rok 2016. K poslednímu září toto pravidlo naplnilo již 8 z 10 operačních programů.

Další setkání se zástupci Evropské komise následuje v rychlém sledu, uskuteční se již příští měsíc a to ve dnech 17. a 18. prosince.

Vedle již zmiňovaných příprav se Česku daří i v jiných oblastech, byly například znovuobnoveny platby Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Dále se České republice podařilo splnit absolutní většinu milníků pro připsání výkonnostní rezervy, díky které budeme moci použít dalších téměř 37 mld. Kč na prospěšné projekty z různých oblastí. Ke konci září již 8 z 10 programů splnilo také pravidlo N+3, podle něhož musí prostředky na určitý rok být vyčerpány do tří let od daného roku, tj. do konce roku 2019 se musejí vyčerpat prostředky pro rok 2016. Tři z těchto programů (OP Zaměstnanost, OP Technická pomoc, Program pro rozvoj venkova), dokonce již naplnily i pravidlo N+3 pro příští rok.

Pro nové programové období se počítá v případě Česka s obdobným počtem a strukturou operačních programů jak je tomu v současném pomalu dobíhajícím období 2014 – 2020. Tyto návrhy oblastí a operačních programů, jež zahrnují šest tematických operačních programů, operační program technická pomoc a programy přeshraniční spolupráce, které se budou podílet na naplnění národních strategických cílů, schválila česká vláda již v únoru letošního roku.

Přehled nových programů pro programové období 2021-2027

OP Konkurenceschopnost	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Ministerstvo pro místní rozvoj	Integrovaný regionální operační program
OP Výzkum a vzdělávání	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Ministerstvo práce a sociálních věcí	OP Lidské zdroje
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí
Ministerstvo dopravy	OP Doprava

Dále bude k dispozici OP Technická pomoc a kvalita správy a Program přeshraniční spolupráce. Bližší informace o připravovaných operačních programech jsou k dispozici [zde](#).

Zdrojem článku je Ministerstvo pro místní rozvoj



Statistické okénko



Statistické okénko zobrazuje vybrané ekonomické ukazatele všech 28 členských zemí Evropské unie. Zahrnují srovnatelná data z oblasti trhu práce, či cenové charakteristiky (ceny elektřiny uvedeny pro 1000-2500 kWh). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou EU. Zdrojem dat je Eurostat, Evropská centrální banka a AMECO.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Meziroční inflace				Míra nezaměstnanosti				Náklady práce k ø EU			
	VII.19	VIII.19	IX.19	X.19	4Q-18	1Q-19	2Q-19	3Q-19	2015	2016	2017	2018
Belgie	1,2	0,9	0,6	0,2	5,8	5,5	5,5	5,5	143,9	141,1	138,9	137,1
Německo	1,1	1,0	0,9	0,9	3,3	3,2	3,1	3,1	121,4	122,1	123,3	123,6
Estonsko	2,0	2,1	2,2	n/a	4,7	4,3	4,9	n/a	42,8	43,8	45,4	47,7
Irsko	0,5	0,6	0,6	n/a	5,6	5,0	5,2	5,3	114,7	113,3	113,5	113,1
Řecko	0,4	0,1	0,2	-0,2	18,6	18,4	17,3	n/a	62,8	59,7	58,0	58,0
Španělsko	0,6	0,4	0,2	0,2	14,5	14,3	14,1	14,2	85,9	84,3	83,1	81,7
Francie	1,3	1,3	1,1	0,9	8,9	8,7	8,5	8,5	128,8	127,5	127,3	125,9
Itálie	0,3	0,5	0,2	0,2	10,5	10,3	9,9	n/a	104,6	101,9	99,6	98,3
Kypr	0,1	0,6	-0,5	-0,6	7,7	7,5	7,3	n/a	66,1	64,3	63,9	62,9
Lotyšsko	3,0	3,1	2,3	2,2	6,9	6,6	6,4	n/a	29,3	30,7	32,3	33,5
Litva	2,5	2,5	2,0	1,5	5,9	6,0	6,1	6,5	27,1	28,0	29,8	31,9
Lucembursko	1,6	1,4	1,1	0,8	5,4	5,4	5,7	5,6	147,7	145,4	144,6	144,1
Malta	1,8	1,9	1,6	1,3	3,5	3,5	3,5	3,4	59,9	62,1	60,3	60,1
Nizozemsko	2,6	3,1	2,7	2,8	3,6	3,4	3,3	3,4	135,6	132,7	131,0	130,7
Rakousko	1,4	1,5	1,2	n/a	4,7	4,7	4,6	n/a	127,4	128,8	128,1	128,3
Portugalsko	-0,7	-0,1	-0,3	-0,1	6,7	6,5	6,6	6,4	50,5	50,4	50,3	50,2
Slovinsko	2,0	2,4	1,7	1,5	4,4	4,5	4,3	4,2	61,7	61,3	61,4	63,2
Slovensko	3,0	3,0	3,0	2,8	6,1	5,8	5,8	5,6	39,8	40,3	40,9	42,5
Finsko	1,0	1,2	1,0	0,9	6,8	6,7	6,7	6,7	125,9	125,1	123,7	119,7
Bulharsko	2,6	2,5	1,6	n/a	4,8	4,7	4,1	4,0	15,4	16,1	17,0	18,6
Česko	2,6	2,6	2,6	n/a	2,1	2,0	2,0	2,1	42,9	43,8	44,0	46,4
Dánsko	0,4	0,5	0,4	n/a	5,1	5,2	4,9	5,1	158,3	157,8	158,0	156,8
Chorvatsko	0,9	0,6	0,6	n/a	7,5	7,2	7,0	6,9	38,9	38,8	39,7	40,7
Maďarsko	3,3	3,2	2,9	n/a	3,7	3,4	3,5	n/a	34,7	35,2	36,3	38,7
Polsko	2,5	2,6	2,4	2,1	3,8	3,8	3,4	3,3	33,0	33,5	34,4	35,8
Rumunsko	4,1	4,1	3,5	n/a	4,1	3,9	3,9	3,9	20,2	20,7	22,5	25,1
Švédsko	1,5	1,3	1,3	n/a	6,2	6,4	6,5	7,4	165,8	167,0	170,4	169,3
UK	2,1	1,7	n/a	n/a	3,9	3,8	3,8	n/a	111,6	114,0	114,0	114,4
EU	1,4	1,4	1,2	n/a	6,6	6,5	6,3	6,3	100,0	100,0	100,0	100,0

v %	Produktivita k ø ČR				RPSN spotřebitelských úvěrů				Ceny elektřiny k ø EU			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	1H/2019
Belgie	269	267	254	247	5,6	4,6	4,5	4,1	131,8	141,9	129,9	126,2
Německo	217	216	206	199	6,3	6,1	5,8	5,8	146,0	147,0	141,4	141,7
Estonsko	98	100	99	100	21,3	18,1	18,3	15,5	55,9	56,2	60,5	59,6
Irsko	401	391	382	384	8,3	8,0	7,0	7,2	129,3	131,2	134,4	123,2
Řecko	134	129	121	115	9,0	9,5	9,8	9,1	76,6	78,5	72,2	68,5
Španělsko	178	174	166	159	9,1	8,4	8,6	7,4	121,6	121,3	126,8	122,9
Francie	242	237	225	216	4,9	4,4	4,1	3,7	83,5	86,5	87,6	84,5
Itálie	211	206	195	186	8,4	8,2	8,3	6,7	94,1	96,1	95,8	99,8
Kypr	147	143	136	131	5,2	4,7	4,5	3,7	69,7	81,7	91,9	95,3
Lotyšsko	83	83	83	84	26,1	24,6	21,7	15,2	73,3	71,6	67,9	71,0
Litva	86	85	87	87	16,3	15,0	14,1	11,4	54,3	49,3	47,3	52,4
Lucembursko	646	634	597	577	3,5	2,7	2,4	2,1	82,6	82,4	84,5	87,8
Malta	149	148	144	140	5,3	5,1	5,4	4,7	64,0	65,0	62,1	60,5
Nizozemsko	244	240	229	222	3,7	3,5	n/a	n/a	50,3	46,2	52,7	74,5
Rakousko	252	250	239	231	6,9	7,0	6,8	5,1	109,8	104,2	100,4	99,6
Portugalsko	120	119	112	107	9,8	9,3	9,2	7,2	112,5	108,0	106,0	97,7
Slovinsko	126	125	121	118	7,6	7,4	7,6	5,5	88,5	85,9	85,5	83,0
Slovensko	100	97	93	92	12,1	11,0	9,5	8,4	75,2	73,9	74,4	75,2
Finsko	257	256	244	234	6,0	6,1	5,9	4,6	91,4	95,1	96,8	98,1
Bulharsko	40	41	41	41	11,7	11,1	10,3	8,5	42,6	42,6	42,2	41,2
Česko	100	100	100	100	13,4	11,3	9,9	8,7	83,8	84,9	89,3	95,1
Dánsko	298	291	279	264	8,4	8,3	8,5	5,3	148,8	142,9	143,4	132,6
Chorvatsko	86	87	83	81	8,6	8,2	8,3	5,7	63,6	57,6	60,2	58,8
Maďarsko	81	78	78	76	17,7	14,4	13,6	12,1	51,7	51,3	49,7	47,0
Polsko	82	78	79	79	15,6	15,2	14,4	7,9	63,2	69,4	64,7	59,2
Rumunsko	57	59	59	61	10,4	10,2	10,4	9,9	56,5	55,1	56,9	55,8
Švédsko	285	281	263	240	4,2	4,0	3,9	3,9	96,5	96,7	96,2	97,3
UK	256	225	202	194	n/a	n/a	n/a	n/a	96,6	89,1	93,3	97,8
EU	198	192	181	175	n/a	n/a	n/a	n/a	100,0	100,0	100,0	100,0

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a www.shutterstock.com. Icon made by Freepik from www.flaticon.com. Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

